Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILTEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het verbieden van toegang tot de Belgische havens door gesanctioneerde schepen

Krachtens artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dienen de gewestregeringen betrokken te worden bij het ontwerpen van de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoersmiddelen.

In het kader van de voornoemde procedure werd door de federale overheid het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het verbieden van toegang tot de Belgische havens door gesanctioneerde schepen, aan het Vlaams Gewest voorgelegd voor advies.

De Vlaamse Regering geeft positief advies aan het voorliggende ontwerp.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD

Deze beslissing heeft betrekking op het beleidsveld waterinfrastructuur en waterbeleid en op omgeving.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Er zijn geen relevante vorige beslissingen van de Vlaamse Regering en ook geen bijhorende (strategische) adviezen. Het gunstige advies van de Inspectie van Financiën van 21 september 2022 is als bijlage bij deze nota gevoegd.

2. INHOUD

Toelichting

Context

Met de Zesde Staatshervorming zijn de gewesten bevoegd geworden voor de havens en hun aanhorigheden (art. 6, §1, X, eerste lid, 3° BWHI), de regels van politie over het verkeer op

waterwegen (art. 6, §1, X, eerste lid, 10° BWHI) en de regels met betrekking tot de bemanningsvoorschriften inzake de binnenvaart en de regels inzake de veiligheid van binnenschepen en binnenschepen die ook voor niet-internationale reizen op zee worden gebruikt (art. 6, §1, X, eerste lid, 11° BWHI). De federale overheid blijft bevoegd voor de regels inzake de algemene politie en de reglementering op het zeeverkeer en het zeevervoer.

Krachtens artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dienen de gewestregeringen betrokken te worden bij het ontwerpen van de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoersmiddelen.

In het kader van de voornoemde procedure In het kader van de voornoemde procedure werd het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het verbieden van toegang tot de Belgische havens door gesanctioneerde schepen, aan het Vlaams Gewest voorgelegd voor advies.

Dit dossier werd door de Minister van de Noordzee, de heer Vincent Van Quickenborne, per brief dd. 4 augustus 2022 aan minister Lydia Peeters overgemaakt.

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in uitvoering van artikel 2.5.2.49, §2, derde lid van het Scheepvaartwetboek, dat zal worden ingevoerd door de wet van 14 juli 2022 tot wijziging van het Belgisch Scheepvaartwetboek betreffende de maritieme beveiliging (op heden nog niet gepubliceerd en dus nog niet in werking getreden).

Artikel 2.5.2.49, §2 Scheepvaartwetboek, dat niet werd voorgelegd aan de gewesten in het kader van de betrokkenheidsprocedure van artikel 6, §4, 3° van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bepaalt dat de voorzitter van de NAMB schepen onder vreemde vlag de toegang tot de Belgische havens kan weigeren indien er door de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, sancties zijn genomen tegen een derde land, ondernemingen of natuurlijke personen.

Blijkens het verslag namens de commissie bij het wetsontwerp is deze bepaling geïnspireerd door het conflict Rusland-Oekraïne:

"België beschikt thans niet over een dergelijke beslissingsmogelijkheid, waardoor bijvoorbeeld Russische schepen moeten worden geweigerd door hen geen loods of aanlegplaats toe te kennen".

Het huidige ontwerp van koninklijk besluit betreft de modaliteiten voor het uitvoeren van de weigering van de toegang van deze schepen.

<u>Concrete bevoegdheidsscreening</u>

Of een schip onder sancties valt, die werden genomen door de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, wordt blijkens het ontworpen artikel 1 onderzocht door de Cel Maritieme Beveiliging, die daarvoor diverse bronnen kan raadplegen. Indien er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat een schip op weg naar een Belgische haven onder dergelijke sancties valt, dan wordt dit gemeld aan de voorzitter van de nationale autoriteit voor maritieme beveiliging (NAMB), die blijkens artikel 2 de uiteindelijk beslissing neemt. De beslissing tot weigering van toegang wordt dan aan alle betrokken actoren meegedeeld.

Aangezien - het toekomstige - hoofdstuk 2 van titel 5 van boek 2 Scheepvaartwetboek van toepassing is op alle zeeschepen (met uitzondering van een paar categorieën) en artikel 2.5.2.49, §2 Scheepvaartwetboek de rechtsgrond vormt van het voorliggende ontwerp, mag ervan uitgegaan worden dat het toepassingsgebied identiek is.

//

In het genoemde hoofdstuk van het Scheepvaartwetboek wordt wel een ruime definitie van het begrip 'haven' gehanteerd (cf. artikel 2.5.2.3., 4° Scheepvaartwetboek). Gelet op deze definitie kan het betrokken ontwerp dus ook van toepassing zijn wanneer zeeschepen een Belgische binnenhaven aanlopen.

Artikel 3 betreft de hypothese waarin een schip dat onder de betroffen sancties valt, zich reeds in een Belgische haven bevindt: in dat geval kan een bevel tot verlating van de haven gegeven worden door de voorzitter van de NAMB.

Artikel 4 tenslotte, regelt de gevolgen van niet-naleving van het gegeven verbod of bevel tot verlating:

- in alle gevallen kan de minister bevoegd voor maritieme mobiliteit aan de scheepvaartcontrole instructie geven om het schip aan te houden;
- in de gevallen waarin de sancties uitgesteld door de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit erin voorzien, kan ook een uitvoerend beslag worden gelegd door de Belgische staat.

Zoals gesteld, is de federale overheid bevoegd voor de regels van algemene politie en openbare veiligheid (en ook voor het privaat vervoerrecht).

Het ontwerp heeft tot doel om een vorm van internationale sancties (met name bepaalde economische sancties die een invloed hebben op het internationale vervoer van goederen via de wateren) in België concreet toe te passen. Dergelijke internationale sancties worden traditioneel opgelegd wegens schendingen door derde landen van het internationaal recht of de mensenrechten, of van een beleid dat de wettelijke of democratische beginselen niet respecteert. Het ontwerp biedt aan de bevoegde autoriteiten de mogelijkheid om politioneel op te treden. Dienvolgens schendt het ontwerp van koninklijk besluit de bevoegdheden van de Gewesten niet.

Als algemene opmerking kan nog meegegeven worden dat in het laatste lid van artikel 1 het woord "valt" ontbreekt.

Bovendien is de Nederlandstalige titel enigszins verwarrend door gebruik van het voorzetsel "door". In de huidige versie kan men lezen dat de "gesanctioneerde schepen" de handeling (namelijk "het verbieden") stellen. Beter is om net als in de Franse versie het voorzetsel "voor" te gebruiken, of net zoals in de aangehaalde rechtsgrond ("weigering van de toegang van deze schepen"), het woord "van".

Besluit

Het ontworpen koninklijk besluit betreft een federale bevoegdheid en schendt de bevoegdheidsverdelende regels niet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen enkele weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën van 21/09/2022 dat als bijlage bij deze nota is gevoegd. Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, moet niet worden ingewonnen.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de Vlaamse overheid, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet.
b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven.
c. investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg.
d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten.
e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De minister-president van de Vlaamse Regering wordt belast om, in naam van de Vlaamse Regering, deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist
1° positief advies te verlenen aan ontwerp van koninklijk besluit betreffende het verbieden van toegang tot de Belgische havens door gesanctioneerde schepen;
2° de minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:
- het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het verbieden van toegang tot de Belgische havens door gesanctioneerde schepen;
- de brief van Minister van de Noordzee, de heer Vincent Van Quickenborne, aan Vlaams minister Lydia Peeters, dd. 4 augustus 2022;
- het advies van de Inspectie van Financiën dd. 21/09/2022.